

АНАЛІТИЧНИЙ ЦЕНТР
СУЧАСНОЇ ГУМАНІТАРИСТИКИ

XXV ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

УКРАЇНСЬКИЙ СОЦІУМ: СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ АНАЛІЗ СУЧАСНОСТІ ТА ПРОГНОЗ МАЙБУТНЬОГО

4 червня 2024 р., м. Харків, Україна

С М А Й Б У Т Н Є

У СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ
ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ

Ч ЮРИСПРУДЕНЦІЯ
КУЛЬТУРОЛОГІЯ

А ПОЛІТОЛОГІЯ
ПСИХОЛОГІЯ

С ПЕДАГОГІКА
СОЦІОЛОГІЯ

Н ЕКОНОМІКА
ФІЛОСОФІЯ

І ГЕОГРАФІЯ
ФІЛОЛОГІЯ

С ІСТОРІЯ
МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО

Т НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА
ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ ТА СПОРТ

Б

АНАЛІТИЧНИЙ ЦЕНТР СУЧАСНОЇ ГУМАНІТАРИСТИКИ
ХАРКІВСЬКА АСОЦІАЦІЯ ПОЛІТОЛОГІВ

**УКРАЇНСЬКИЙ СОЦІУМ:
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ
АНАЛІЗ СУЧАСНОСТІ
ТА ПРОГНОЗ МАЙБУТНЬОГО**

Матеріали
XXV Всеукраїнської науково-практичної конференції

(м. Харків, 4 червня 2024 р.)

Харків
«Право»
2024

УДК 007+14+78+159.9+316+32+34+37
У45

Редакційна колегія:

М. П. Требін, доктор філософських наук, професор (голова);
О. Ю. Панфілов, доктор філософських наук, професор;
В. А. Прудников, кандидат юридичних наук, доцент;
Н. П. Ростикус, кандидатка педагогічних наук, доцентка;
Т. О. Чернишова, кандидатка філологічних наук, доцентка

Український соціум: соціально-гуманітарний аналіз сучасності та прогноз майбутнього : матеріали XXV Всеукр. наук. -практ конф. (м. Харків, 4 черв. 2024 р.) / [редкол.: Требін М.П. (голова), Панфілов О.Ю., Прудников В.А. та ін.] ; ГО «Аналітичний центр сучас. гуманітаристики» ; Харків. асоц. політологів. – Харків : Право, 2024. – 86 с.

ISBN 978-617-8411-80-0

Матеріали містять доповіді, у яких висвітлено актуальні проблеми соціально-гуманітарного буття України, національної ідентифікації та геополітичних зрушень у сучасному світі.

УДК 007+14+78+159.9+316+32+34+37

Відповідальність за зміст тез несуть автори.

ISBN 978-617-8411-80-0

© ГО «Аналітичний центр сучасної гуманітаристики», 2024
© Харківська асоціація політологів, 2024
© ТОВ «Видавничий дім «Право», 2024

СЕКЦІЯ: НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА

Требін М. П.,

доктор філософських наук, професор,
Харківський національний економічний
університет імені С. Кузнеця

ТЕОРІЯ БЕЗПЕКИ: ФІЛОСОФСЬКИЙ ДИСКУРС

В умовах сучасного світу, що глобалізується, однією з нагальних проблем світового розвитку є проблема безпеки. Осмислення сутності, чинників та закономірностей її розвитку, а також методів та стратегій управління безпекою стають актуальними для дослідження з боку соціальних наук і зокрема філософії безпеки. Філософія безпеки представляє найадекватніший інструмент для формування найбільш узагальненого та сутнісного знання про закономірності стійкого, стабільного функціонування та властивості складних соціальних систем. У рамках філософії безпеки поняття безпеки має різні тлумачення, у найширшому вигляді всі вони об'єднуються ідеєю про те, що з її допомогою найпростіше пояснити мотиви об'єднання в єдине ціле великих груп населення. Відповідно до неї, почуття безпеки представлялося основним мотивом утворення народів і держав, що обумовлено необхідністю самозбереження у світі, повному загроз виживанню. Як підкреслює доктор політичних наук, професор В. Смолянюк, безпека – це «стан системи, за якого вона зберігає свою цілісність, стійкість, здатність до ефективного функціонування та стійкого розвитку, можливість надійного захисту внутрішніх елементів (підсистем, сфер, об'єктів) від деструктивних внутрішніх та зовнішніх впливів, що постають у вигляді викликів, загроз, небезпек, ризиків» [1, с. 92].

Питання осмислення проблем безпеки на національному, регіональному та глобальному рівнях досліджувалися в наукових працях В. Антонова, Р. Арзуманяна, О. Власюка, В. Горбуліна, О. Данильяна, О. Дзьобаня, В. Ліпкана, Є. Магди, М. Мальського, В. Мандрагелі, В. Мартинюка, О. Панфілова, В. Предборського, І. Руснака, Г. Ситника, В. Смолянюка та ін. [2–8]. Але проблема філософського осмислення теорії безпеки залишається актуальною проблемою, особливо з урахуванням агресії з боку Росії і розбудови України після перемоги.

Безпека як складноорганізована соціальна система складається з двох основних елементів – об’єктивних умов, що характеризують її становлення, розвиток і функціонування, та суб’єктивних чинників, призначення яких – забезпечувати її оптимальне функціонування для досягнення поставленої мети. Об’єктивні умови існування соціальної системи безпеки визначають та характеризують її онтологічну природу. Якщо об’єктивні умови надають лише певні можливості для стабільного та сталого розвитку соціальної системи, то конкретна діяльність із забезпечення безпеки повністю залежить від суб’єктивного чинника, який здійснює безпосереднє управління цією системою з метою збереження її цілісності, сталого динамічного розвитку та ефективного функціонування, використовуючи при цьому об’єктивні можливості системи. Суб’єктивні чинники системи безпеки визначають та характеризують гносеологічні основи безпеки.

Гносеологічні основи безпеки як науки дозволять розкрити особливості безпеки як складного соціального явища, проникнути в її внутрішню су-перечливу природу та виявити сутність. Виявлення сутності безпеки – най-важливіша умова, що дозволяє сформулювати основні закономірності її становлення, розвитку та функціонування. Якщо онтологічні підстави безпеки об’єктивні і не залежать від волі та свідомості людини, то гносеологічні умови – суб’єктивні. Вони визначають готовність та здатність суб’єкта управління та діяльності реалізувати вимоги наукових законів безпеки на користь забезпечення реальної безпеки конкретної складної соціальної системи, зберегти її цілісність, стійкий динамічний розвиток та ефективне функціонування на визначені цілі.

Теорія безпеки як наука є системою основних знань, що дають цілісне уявлення про закономірності, принципи та методи вирішення проблем безпеки, сформульованих у категоріях безпеки [9]. Будь-яке наукове знання має свій об’єкт і предмет. Об’єктом безпеки є система відносин реальної дійсності, що складаються між суб’єктами соціальної діяльності та тими об’єктивними умовами, у яких вона протікає. Предметом безпеки є виявлені та сформульовані в процесі дослідження об’єкта безпеки закономірності та принципи функціонування соціальної системи, методи їх використання на користь оптимального та динамічного розвитку системи, сформульовані в категоріях безпеки. Предмет безпеки представляє науку або теорію безпеки, керуючись якою створюються умови для забезпечення, збереження та гарантії реальної безпеки будь-якої соціальної системи, реалізація яких відбувається у процесі управління соціальної системи безпеки.

Основними критеріями безпеки є цілісність складних соціальних систем, ступінь їх сталого динамічного розвитку та ефективного функціонування на визначені цілі та досягнення відповідних їм практичних результатів діяльності. Сутність безпеки будь-якої соціальної системи полягає в готовності та здатності суб'єктивного чинника реалізувати існуючі об'єктивні можливості життєдіяльності в інтересах збереження її стабільності, сталого динамічного розвитку та функціонування. Звідси ж і випливає основний закон безпеки будь-якої соціальної системи – *закон відповідності спрямованості та змісту суб'єктивних чинників системи безпеки об'єктивним умовам її цілісного існування, динамічного розвитку та ефективного функціонування*. Суб'єктивний чинник розкриває механізм впливу людей на об'єктивні умови, розкриває значення практики у зміні дійсності, пояснює процес зворотного його впливу на об'єктивні умови. Суб'єктивний чинник набуває вирішального значення у перетворенні соціальних відносин, якщо його дії відповідають розвитку об'єктивних умов. Суб'єктивний чинник проявляє себе такими його сторонами, як професійна компетентність, свідомість і зрілість, рішучість і воля, здатність приймати самостійні рішення та практичні дії. При цьому слід зауважити, що безпека цілісної складної соціальної системи як сукупності взаємопов'язаних структурних елементів обумовлена безпекою її найслабшого структурного елемента. Якщо швидкість ескадри визначається швидкістю найтихохіднішого корабля, міцність ланцюга – міцністю її найслабшої ланки, то й безпека складної соціальної системи рівнозначна безпеці її найслабшого елемента. Безпека як характеристика складних соціальних систем, основними елементами якої є об'єктивні умови та суб'єктивні чинники, має можливість не тільки використовувати існуючі можливості, обумовлені наявністю конкретних об'єктивних умов життєдіяльності системи, але змінювати та вдосконалювати їх на користь забезпечення сталого, динамічного розвитку та функціонування соціальної системи. Ці можливості і здатність обумовлені усвідомленою, цілеспрямованою та відповідальною діяльністю людини, її активною світоглядною позицією, які і висловлюють її сутність.

До основних законів безпеки також можна віднести такі закони: гарантування безпеки, управління безпекою, комплексності забезпечення безпеки, людського чинника тощо.

Закон гарантування безпеки: небезпеки, загрози, ризики для людини знаходяться під контролем, а права і свободи людини гарантуються державою. Цей закон розкриває принцип антропоцентризму через ст. 3 Конститу-

ції України: «Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. ... Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави» [10].

Закон управління безпекою: будь-які рішення у всіх сферах життєдіяльності людини повинні мати «експертизу» безпеки та ґрунтуватися на законах та функціях управління. В основі цього закону лежить ідея попередження небезпек, загроз безпеці починаючи від проєктованих будівель, розробки нових речовин і матеріалів, безпечних продуктів до створення новітніх видів озброєнь. У деяких випадках неправильно прийняті управлінські рішення завдають більше шкоди, ніж користі.

Закон комплексності забезпечення безпеки: безпека об'єкта може бути забезпечена за наявності на об'єкті (території) систем забезпечення комплексної безпеки. Процес забезпечення безпеки слід розглядати як певну сукупність складових його елементів, як єдність взаємозалежних та взаємодіючих предметів, процесів, відносин, як комплекс заходів, методів, способів досягнення поставленої мети. У систему забезпечення безпеки входять певні структури, індивіди, соціальні групи. Функції систем забезпечення безпеки визначено Законом України «Про національну безпеку України» [11]. Системний аналіз безпеки в найзагальнішому вигляді дозволяє виділити для соціуму комплекс небезпек, загроз, ризиків. Теоретичні дослідження та емпіричні дані визначили (виявили) комплекс підходів, заходів, способів, засобів захисту від небезпек.

Закон людського чинника: будь-яка система, що залежить від людської надійності, є ненадійною (другий закон ненадійності Т. Джілба). Давньогрецький філософ Сократ тривалий час розмірковував над тим, чому людина знає, як треба вчиняти, але діє зовсім не так, як підказує їй розум. Великий мислитель не знайшов відповіді. Не знайдена вона і в наш час. Світ заповнений речами, що загрожують безпеці людини, суспільства, держави, суть яких перебуває вище розуміння пересічного громадянина. Людина – єдина істота, для якої власне існування є проблемою. Іншими словами – людина є головною загрозою всьому людству. Людина сама створює небезпеку і сама від неї захищається. Найвідоміший парадокс у теорії безпеки. І розірвати це порочне коло неможливо. У цій ситуації має сенс людині розвивати власну здатність уживатися із сьогодішньою реальністю у сфері безпеки та бути в повній готовності відбити будь-яку загрозу.

Безпеки як складної соціальної системи притаманні також такі закономірності:

- первинність реальних можливостей та умов існування соціальної системи стосовно засобів, що використовуються при забезпеченні її безпеки (необхідність та можливість);
- можливість та готовність суб'єктивних чинників до зміни та вдосконалення об'єктивних умов життєдіяльності системи;
- первинність потреби в забезпеченні безпеки стосовно інтересів та цілей їх задоволення;
- відповідність засобів, необхідних для досягнення результату діяльності, висунутим цілям;
- безпека не може бути виправданням засобів, що використовуються для її досягнення.

Закони та закономірності становлення, розвитку та функціонування будь-якої соціальної системи складають наукову основу для обґрунтування та формулювання наукових принципів ефективного управління складними соціальними системами. Система наукових законів безпеки дозволяє сформулювати основні принципи безпеки. Важливість визначення принципів безпеки полягає в тому, що принципи як вираз необхідності, що випливає із законів про безпеку, є узагальненням системи законів системи безпеки та поширюються на всі сфери та види безпеки, зберігаючи при цьому свою незмінність та сталість. Більше того, якщо закон розкриває внутрішні зв'язки та відносини безпеки, то дотримання принципів дозволяє здійснювати наукове управління системою безпеки у напрямі збереження її цілісності, забезпечення сталого розвитку, гарантуючи ефективне управління. Наукові принципи безпеки як незмінні та стійкі правила практичної діяльності, що застосовуються в управлінні соціальними системами, припускають практичну реалізацію їх вимог, які створюють необхідні умови та передумови своєчасного вирішення внутрішніх протиріч соціальних систем, усувають можливі загрози безпеці соціальним системам, домагаючись при цьому збереження цілісності, сталого динамічного розвитку та ефективного функціонування соціальних систем безпеки. До основних принципів безпеки можна віднести принципи верховенства права, ієрархічності, інтеграції, безперервності, упорядкованості, поєднання централізації та децентралізації, своєчасної інформованості, розширення кордонів, формалізації, моделюваності, стратегічної прогнозованості тощо.

Принцип верховенства права є визначальним принципом безпеки, він поєднує в собі такі стрижневі елементи, як законність, юридичну визначе-

ність, заборону свавільності, поважання людських прав, недискримінацію та рівність перед законом. Ць знайшло відбиття у ст. 3, п. 2 Закону України «Про національну безпеку України» [11].

Принцип ієрархічності вимагає вивчення системи безпеки на мікро-, мезо- та макрорівні. Система безпеки являє собою сукупність взаємопов'язаних та структурованих рішень та дій на всіх рівнях безпеки, прийнятих та реалізованих у різних підсистемах соціальної системи. Ієрархічність проявляється через організаційну структуру системи безпеки та полягає в тому, що система безпеки здійснює свою діяльність у кожній підсистемі соціальної системи, незалежно від кількості ієрархічних рівнів та місця знаходження підсистеми в ієрархії. Існує високий ступінь залежності верхніх рівнів ієрархії від нижніх, оскільки будь-яка найменша зміна елемента підсистеми нижнього рівня ієрархії може призвести до кардинальних змін на верхньому рівні. У центрі проблематики безпеки знаходиться взаємодія соціальної системи із зовнішнім середовищем, оскільки воно є основним джерелом невизначеності. Таким чином, безпека вносить зміни до соціально-економічних процесів, що протікають на мезо- та макрорівнях.

Принцип інтеграції – вивчення інтеграційних властивостей і закономірностей систем та його комплексів, розкриття базисних механізмів інтеграції цілого. Цей принцип проявляється у взаємозв'язку між самими елементами системи безпеки. Проблема полягає в тому що система безпеки є підсистемою соціальної системи та змушена функціонувати в складних регулярно змінних соціально-економічних відносинах, де постійно виникають нові види та чинники ризиків, що вимагають гнучкого реагування всієї соціальної системи.

Принцип безперервності у часі за фазами життєвого циклу означає безперервне цілеспрямоване регулювання системи безпеки. Підтримку системи безпеки необхідно здійснювати постійно залежно від тієї фази життєвого циклу, де знаходиться соціальна система.

Принцип упорядкованості процесів безпеки в соціальній системі. Проблема полягає в тому, що у надзвичайній ситуації при найменшому відхиленні системи безпеки, вона може стати досить вразливою і може мати характер невизначеності. Необхідна наявність методологій, інструментів, алгоритмів управління системою безпеки з упорядкованими діями, що здійснюються у певній послідовності.

Поєднання принципів централізації та децентралізації. Ситуація, у якій керування виходить лише з одного центру (повна централізація), вважається

ся виправданою за нездатності підсистем самостійно протистояти впливу довкілля. Однак чим вищий ступінь децентралізації управління в системі, тим складніше здійснювати процес узгодження не тільки цілей одного рівня з глобальною метою, а й цілей самих елементів системи. Досягнення спільної мети у децентралізованій системі можна забезпечити стійко працюючим механізмом моніторингу, що не дозволяє значно відхилитися від досягнення кінцевої мети. Складності поєднання у системі безпеки централізації та децентралізації необхідно розв'язувати шляхом розробки стандарту безпеки в соціальній системі з подальшою конкретизацією функцій безпеки на нижніх ієрархічних рівнях системи безпеки.

Принцип своєчасної інформованості полягає у своєчасному інформуванні всіх елементів системи безпеки про можливу її зміну, появу нових загроз. З цією метою необхідно забезпечити вільний рух інформації між усіма ланками управління зверху вниз, і знизу вгору.

Принцип розширення кордонів систем безпеки означає зміну якості систем безпеки шляхом створення нових безпекових інститутів, розширення груп впливу, змін у безпековому середовищі, що у загальному випадку веде до розширення кордонів системи по горизонталі та вертикалі та передбачає застосування нових методологічних підходів для інтеграції нових членів до системи безпеки.

Принцип формалізації обумовлює необхідність створення методів, інструментів, підходів, визначень, оцінок та отримання кількісних характеристик. Проблема формалізованості може бути викликана швидкими змінами елементів системи безпеки. Отже, виникає необхідність побудови формалізованих моделей, що дає можливість вибору методів, інструментів, підходів, визначень, оцінок системи безпеки, яка має бути описана в кількох функціональних просторах, узгоджених між собою, що дасть можливість виявити нову сутність, нові властивості та можливості систематизації самих елементів системи безпеки.

Принцип моделюваності. Будь-яка система може бути уявлена безліччю моделей, що відбивають певні сторони її сутності. Моделювання процесів розвитку системи безпеки дає можливість досліджувати певні властивості за допомогою однієї або декількох вузько орієнтованих моделей.

Принцип стратегічної прогнозованості полягає у тому, що система безпеки має здійснює не лише поточне управління безпекою та прагнути до мінімізації втрат від зовнішніх і внутрішніх загроз. Вона також має бути спрямована на оцінку загроз стратегічної перспективи розвитку соціальної системи.

Таким чином, філософські основи безпеки створюють необхідні умови для формування найзагальніших уявлень про безпеку як про об'єктивну реальність, подальше вивчення якої із застосуванням наукових методів пізнання дозволяє сформулювати її основні закони та закономірності, з яких стає можливим вивести наукові принципи управління складною соціальною системою безпеки. У свою чергу реалізація наукових принципів безпеки як незмінних та твердих правил практичної діяльності з управління соціальними системами передбачає створення умов, необхідних для своєчасного розкриття внутрішніх протиріч даних систем і виникаючих загроз їх безпеки, подолання і усунення таких загроз. Саме така реалізація наукових принципів безпеки дозволяє домагатися збереження цілісності та сталого динамічного розвитку соціальних систем безпеки, їх ефективного функціонування в заданих цілях, що особливо важливо для України в умовах збройної агресії та пошуку ефективних шляхів збереження та розвитку державності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Соціологія права: енциклопедичний словник / Л. М. Герасіна, О. Ю. Панфілов, В. Л. Погрібна та ін. ; за ред. М. П. Требіна. Харків : Право, 2020. 984 с.
2. Антонов В. О. Конституційно-правові засади національної оборони України: монографія / наук. ред. Ю. С. Шемшученко. Київ: ТАЛКОМ, 2017. 576 с.
3. Власюк О. С. Національна безпека України: еволюція проблем внутрішньої політики: Вибрані наукові праці. Київ: НІСД, 2016. 528 с.
4. Горбулін В. П., Качинський А. Б. Засади національної безпеки України: підручник. Київ: Інтертехнологія, 2009. 272 с.
5. Ліпкан В. А. Теоретичні основи та елементи національної безпеки України. Київ: Текст, 2003. 600 с.
6. Національна безпека: світоглядні та теоретико-методологічні засади: монографія / за заг. ред. О. П. Дзьобаня. Харків : Право, 2021. 776 с.
7. Ситник Г. П., Орел М. Г. Національна безпека в контексті європейської інтеграції України: підручник. Київ: Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2021. 372 с.
8. Смолянюк В. Ф. Системні засади національної безпеки України. *Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»*. Серія: Політологія. 2018. №2 (37). С. 107–126.
9. Hofreiter L. Security and Securitology. *Science & Military*. 2006. Vol. 1, Issue 1. P. 79–82.

10. Конституція України. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 1996. № 30, ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text> (дата звернення: 27.05.2024).

11. Про національну безпеку України: Закон України від 21.06.2018 р. № 2469-VIII. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2018. № 31, ст.241. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> (дата звернення: 27.05.2024).

ЗМІСТ

Секція: Філософські науки

<i>Данильян О. Г., Дзьобань О. П.</i> ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВИЙ КОНТИНУУМ ЯК СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ ФЕНОМЕН	3
<i>Палагута В. І.</i> ІДЕНТИЧНІСТЬ ЯК ПРОБЛЕМА СУЧАСНОГО ФІЛОСОФСЬКОГО РОЗУМІННЯ.....	5

Секція: Юридичні науки

<i>Бондаренко О. О.</i> ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА НА ЗАХИСТ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ УКРАЇНИ.....	10
<i>Ковальова Д. С.</i> ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ЛЮДЯНОСТІ	12

Секція: Педагогічні науки

<i>Вінтоняк І. А., Кордак Т. Д.</i> СТАНОВЛЕННЯ КОМПЕТЕНТНОГО ЧИТАЧА В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ	15
<i>Волобуєв О. С., Куза С. І.</i> ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ В УЧНІВ УЯВЛЕННЯ ПРО ПРИСЛІВНИК ЯК ЧАСТИНУ МОВИ	17
<i>Глипка А. І., Чабановська К. Ю.</i> СИТУАЦІЙНІ ВПРАВИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ДІАЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ.....	20
<i>Горбатюк С. П., Федоляк Х. О.</i> ЕТАПИ ВИВЧЕННЯ ІМЕННИКА	22
<i>Загорська О. Л., Шило Д. М.</i> ЗАСОБИ РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	24
<i>Онипченко П. М., Марков А. В., Тимошенко О. В.</i> УКРАЇНСЬКА ОСВІТА В УМОВАХ ВІЙНИ.....	27
<i>Фінделькінд В. О., Владика Ю. В.</i> ЧИТАННЯ І ПИСЬМО ЯК ВИДИ МОВЛЕННЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕРШОКЛАСНИКІВ.....	29

Секція: Мистецтвознавство

<i>Алтухов В. В.</i> СПЕЦИФІКА РОБОТИ КОНЦЕРТМЕЙСТЕРА НА КАФЕДРІ ЕСТРАДНОГО ТА НАРОДНОГО СПІВУ: ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ МУЗИЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	32

Іванов В. В.

БАГАТОГРАННІСТЬ ТА ХАРАКТЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ ЕСТРАДНОГО ВОКАЛУ	34

Секція: Психологічні науки

Kaliuzhna Y. M.

THE PHENOMENON OF MEMORY LOSS AS A SUBJECT OF DIFFERENTIAL ANALYSIS IN JURISPRUDENCE	36

Секція: Національна безпека

Требін М. П.

ТЕОРІЯ БЕЗПЕКИ: ФІЛОСОФСЬКИЙ ДИСКУРС.....	40

Секція: Соціологічні науки

Герасіна Л. М.

КОРУПЦІЙНІСТЬ ДЕРЖАВИ ЯК ФАКТОР ПОСИЛЕННЯ «СОЦІАЛЬНОЇ КОРОЗІЇ»	49

Секція: Політичні науки

Зайцев Н. Г.

ТРАНСФОРМАЦІЯ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ НАСТРОЇВ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ У ПЕРІОД ПОВНОМАСШТАБНОЇ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ.....	52

Козловець М. А., Горохова Л. В.

ПОЛІТИЧНИЙ ДІАЛОГ ЯК ІМПЕРАТИВ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА.....	55

Панфілов О. Ю.

СУЧАСНІ ГЕОПОЛІТИЧНІ ЗРУШЕННЯ ТА ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА ФРАНЦІЇ.....	58

Титаренко Л. М.

ОСВІТНЯ ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ВИКЛИКІВ ВІЙНИ.....	60

Секція: Фізичне виховання та спорт

Фаворитов В. М., Дорошенко В. В.

СИСТЕМА ЕНЕРГОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВОЛЕЙБОЛІСТІВ У ПІДГОТОВЧОМУ ПЕРІОДІ	65

Секція: Державне управління

Баиштанник О. В.

ІНСТИТУЦІЙНА СПРОМОЖНІСТЬ ПОЛІТИЧНИХ ІНСТИТУТІВ: МЕТОДОЛОГІЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ ДОСЛІДЖЕННЯ	68

Наукове видання

**УКРАЇНСЬКИЙ СОЦІУМ:
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ
АНАЛІЗ СУЧАСНОСТІ
ТА ПРОГНОЗ МАЙБУТНЬОГО**

Матеріали
XXV Всеукраїнської науково-практичної конференції

(м. Харків, 4 червня 2024 р.)

Видається в авторській редакції

Підписано до друку 05.06.2024. Формат 60×84/16.
Ум. друк. арк. 5. Обл.-вид. арк. 4. Тираж 100 пр. Зам. № 111

ТОВ «Видавничий дім «Право»,
вул. Харківських Дивізій, 11/2, м. Харків, Україна
Для кореспонденції: а/с 822, м. Харків, 61023, Україна
Тел.: (050) 409-08-69, (067) 574-81-20, (063) 254-50-84
Вебсайт: <https://pravo-izdat.com.ua>

E-mail для замовників послуг: verstka@pravo-izdat.com.ua

E-mail для покупців: sales@pravo-izdat.com.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 8024 від 05.12.2023

Виготовлено ТОВ «Промарт»,
вул. Весніна, 12, Харків, 61023, Україна
Тел. (057) 717-25-44

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 5748 від 06.11.2017